

ÖVERSÄTTNING AV ORIGINALVERSIONEN

Direktiv

Beslag för fönster och fönsterdörrar

Uppgifter / hänvisningar om produkt och ansvar (VHBH)

Innehåll

1	Användningsområde för detta direktiv	4
2	Symbolförklaring	5
3	Beskrivning av målgrupper	20
4	Allmän funktion och användningsområden för beslag	21
5	Ansvarsbegränsning	22
6	Säkerhet	22
7	Underhåll / skötsel och inspektion	28
8	Demontering och avfallshantering	31

Utgivare:

Gütegemeinschaft Schlösser und Beschläge e.V.

Offerstraße 12

42551 Velbert

Tel: +49 (0)2051 / 95 06 - 0

Fax: +49 (0)2051 / 95 06 - 20

www: <http://www.beschlagindustrie.de/ggsb/richtlinien.asp>

Hänvisning

Tekniska uppgifter och rekommendationer i detta direktiv är baserade på aktuell kännedom vid tryckläggning.

1	Användningsområde för detta direktiv	4
2	Symbolförklaring	5
2.1	Symboler i dettadirektiv	5
2.1.1	Säkerhetsinstruktioner	5
2.1.2	Tips och rekommendationer	5
2.1.3	Aktivitetsbeskrivningar och uppräknningar	5
2.2	Symboler på fönster och fönsterdörrar	5
2.2.1	Vrid- och vrid-vippbeslag	6
2.2.2	Lyft-skjut- / lyft-skjut-vippbeslag	8
2.2.3	Parallell-skjut-vippbeslag	10
2.2.4	Vik-skjutbeslag	12
2.2.5	Överljusöppnare	14
2.2.6	Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag	17
3	Beskrivning av målgrupper	20
3.1	Återförsäljare av beslag	20
3.2	Tillverkare av fönster och fönsterdörrar	20
3.3	Byggvaruhandlare/Installationsfirmor	20
3.4	Byggherrar	20
3.5	Slutanvändare	20
4	Allmän funktion och användningsområden för beslag	21
4.1	Vrid- och vrid-vippbeslag	21
4.2	Skjutbeslag	21
4.3	Överljusöppnare	21
4.4	Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag	21
4.5	Liknande beslag	21
5	Ansvarsbegränsning	22
6	Säkerhet	22
6.1	Ändamålsenlig användning av beslag	22
6.1.1	Vrid- och vrid-vippbeslag	22
6.1.2	Skjutbeslag	22
6.1.3	Överljusöppnare	23
6.1.4	Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag	23
6.1.5	Felaktig användning	23
6.2	Instruktionsplikt	24
6.3	Målgruppernas ansvar	25
6.3.1	Beslagåterförsäljarens ansvar	25
6.3.2	Fönster- och fönsterdörrtillverkarens ansvar	25
6.3.3	Byggvaruhandlarens / installationsfirmans ansvar	25
6.3.4	Byggherrarnas ansvar	25
6.4	Hänvisningar för bearbetning	25
6.4.1	Maximal storlek och vikt för fönsterbågar	25
6.4.2	Profiltillverkarens anvisningar	25
6.4.3	Hopsättning av beslag	26

6.4.4 Skruvförbindelser	26
6.4.5 Lagring av beslag.....	26
6.4.6 Transport / hantering av fönsterelement.....	27
7 Underhåll / skötsel och inspektion	28
7.1 Säkerhet.....	28
7.2 Bevara beslagens ytkvalitet	29
7.3 Underhållsarbeten och skötselansvisningar	30
7.3.1 Underhåll.....	30
7.3.2 Rengöring	31
8 Demontering och avfallshantering	31
8.1 Demontering av fönstret.....	31
8.2 Avfallshantering och återvinning	31
8.2.1 Avfallshantering av beslag	31
8.2.2 Avfallshantering av förpackningsmaterial	31

1 Användningsområde för detta direktiv

Detta direktiv innehåller viktig information och bindande anvisningar för hantering av beslag vid vidarebearbetning. Dessutom innehåller detta direktiv bindande anvisningar för att instruktionsplikten ända till slutanvändaren ska kunna garanteras.

Information och anvisningar i detta direktiv är inte avsedda för enskilda produkter / produkttyper, utan har allmän giltighet.

För speciella produkter / produkttyper gäller följande dokument:

- Produktkataloger
- Användningsdiagram (maximal storlek och vikt för fönsterbågar)
- Anslagsinstruktioner
- Användnings- / underhållsinstruktioner

Följande direktiv gäller också:

- Direktivet TBDK från kvalitetsorganisationen för lås och beslag (montering av bärande beslagdelar i vrid- och tvåvägsbeslag)
- Direktivet VHBE från kvalitetsorganisationen för lås och beslag (beslag på fönster och fönsterdörrar – uppgifter och hänvisningar för slutanvändare)
- Direktivet FPKF från kvalitetsorganisationen för lås och beslag (Saxarmar för vädrings- och putsningsläge för vippfönsterbågar och öppningsbara överljus)
- Direktivet FBDF från kvalitetsorganisationen för lås och beslag Fönsterbromsar för olika lägen

Dessutom bör följande direktiv beaktas:

- TLE.01 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarförbundet)
Korrekt hantering av monteringsfärdiga fönster och ytterdörrar under transport, lagring och montering
- WP.01 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarförbundet)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Underhåll, skötsel och inspektion – Anvisningar för försäljning
- WP.02 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarförbundet)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Service, skötsel och inspektion – Åtgärder och underlag
- WP.03 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarförbundet)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Service, skötsel och inspektion – Serviceavtal

2 Symbolförklaring

2.1 Symboler i dettadirektiv

2.1.1 Säkerhetsinstruktioner

Säkerhetsinstruktioner är i detta direktiv märkta med en symbol och inleds med ett signalord. Säkerhetsinstruktioner måste ovillkorligen beaktas och åtgärder vidtas för att förhindra olycksfall, person- och sakskador.

VARNING!

... hänvisar till eventuella farliga situationer, som kan medföra dödsfall eller allvarliga personskador, om inga förebyggande åtgärder vidtas.

2.1.2 Tips och rekommendationer

HÄNVISNING!

... betonar användbara tips och rekommendationer samt upplysningar.

2.1.3 Aktivitetsbeskrivningar och uppräknings

För aktivitetsbeskrivningar (anvisningar om handlingsätt) och uppräknings används följande tecken:

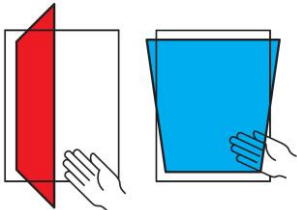

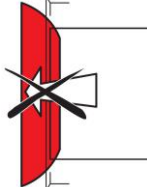
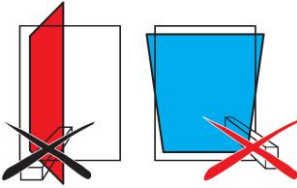

- anvisningar om handlingsätt
- uppräknings utan särskild ordningsföljd

2.2 Symboler på fönster och fönsterdörrar

Följande symboler kan finnas på fönster och fönsterdörrar som skydd för slutanvändare. Dessa symboler måste alltid hållas i gott läsbart skick. Var alltid uppmärksam på samtliga symboler och deras betydelse för att förhindra olycksfall, person- och sakskador.

2.2.1 Vrid- och vrid-vippbeslag

Säkerhetsrelevanta symboler

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och sagskador genom att pressa fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten).</p> <p>→ Tryck inte fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten).</p>
	<p>Risk för person- och sagskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och sagskador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p>
	<p>Risk för personskador genom blåst.</p> <p>→ Undvik, att fönsterbågar utsätts för blåst.</p> <p>→ Stäng och lås fönster och fönsterdörrar vid blåst och korsdrag.</p>

Illustrerande symboler

Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

Vrid-vippbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågens vridöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

Vrid-vippbeslag med spaltöppning

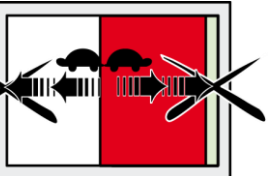
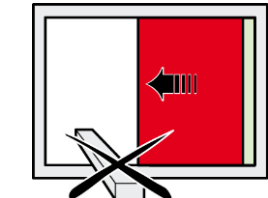
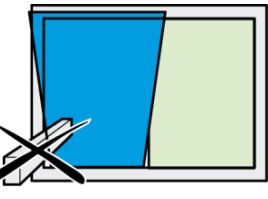
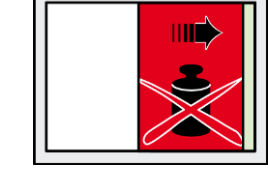
Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen med öppningsspalt för vädring
	fönsterbågens vridöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

Vipp-vridbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vridöppningsläge
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

2.2.2 Lyft-skjut- / lyft-skjut-vippbeslag

Säkerhetsrelevanta symboler

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom okontrollerad stängning och öppning av fönsterbågar.</p> <p>→ Kontrollera, att fönsterbågen över hela rörelseområdet förs långsamt (☞) för hand ända till absolut stängnings- eller öppningsläge.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p>

Illustrerande symboler

Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

Lyft-skjutbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i låst läge
	fönsterbågen i skjutöppningsläge

Lyft-skjut-vippbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i låst läge
	fönsterbågen i skjutöppningsläge
	fönsterbågens vippöppningsläge

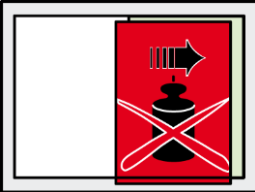
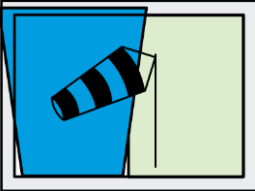
Alternativ

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i skjutöppningsläge
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

2.2.3 Parallell-skjut-vippbeslag

Säkerhetsrelevanta symboler

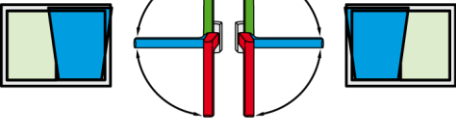

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom okontrollerad stängning och öppning av fönsterbågar.</p> <p>→ Kontrollera, att fönsterbågen över hela rörelseområdet förs långsamt (☹️) för hand ända till absolut stängnings- eller öppningsläge.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för person- och sakskador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p>
	<p>Risk för personskador genom blåst.</p> <p>→ Undvik, att fönsterbågar utsätts för blåst.</p> <p>→ Stäng och lås fönster och fönsterdörrar vid blåst och korsdrag.</p>

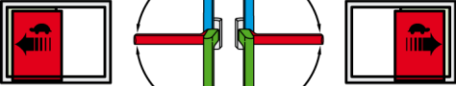

Illustrerande symboler

Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

Parallell-skjut-vippbeslag

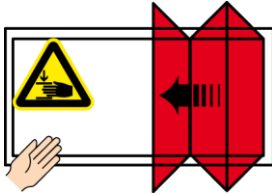
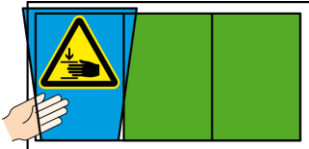
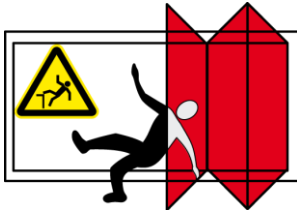
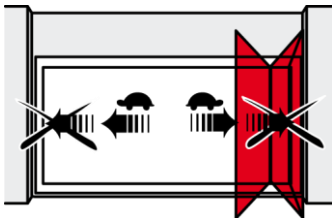
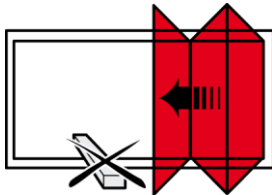
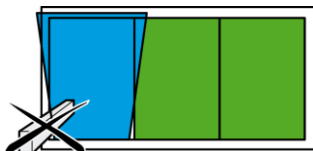
Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i låst läge
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen i skjutöppningsläge

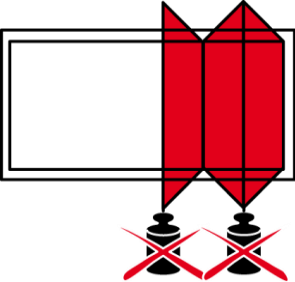
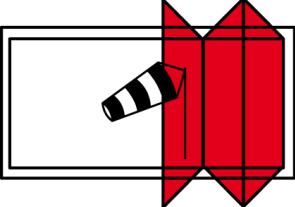
Alternativ

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen i skjutöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

2.2.4 Vik-skjutbeslag

Säkerhetsrelevanta symboler

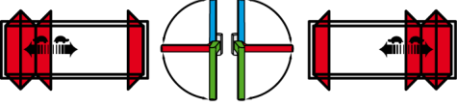

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att trycka fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten) och okontrollerad stängning och öppning av fönsterbågen.</p> <p>→ Tryck inte fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten).</p> <p>→ Kontrollera, att fönsterbågen över hela rörelseområdet förs långsamt (☁) för hand ända till absolut stängnings- eller öppningsläge.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och sakskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för person- och sakskador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p>
	<p>Risk för personskador genom blåst.</p> <p>→ Undvik, att fönsterbågar utsätts för blåst.</p> <p>→ Stäng och lås fönster och fönsterdörrar vid blåst och korsdrag.</p>

Illustrerande symboler

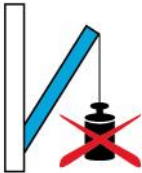
Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

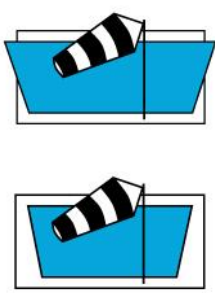
Vik-skjutbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågens vik-skjut- och vridöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

2.2.5 Överljusöppnare

Säkerhetsrelevanta symboler

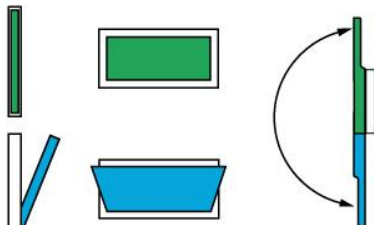
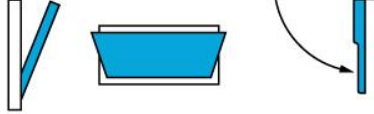
Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och saskador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och saskador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p>
	<p>Risk för personskador genom felaktig upphängning efter rengöring.</p> <p>→ Efter rengöring ska fönsterbågen hängas upp och låsas noggrant enligt tillverkarens anvisningar.</p>
	<p>Risk för personskador om säkerhetsbeslagen görs obrukbara</p> <p>→ Var uppmärksam på att säkerhetsbeslagen fungerar felfritt.</p>

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom blåst.</p> <p>→ Undvik, att fönsterbågar utsätts för blåst.</p> <p>→ Stäng fönstren vid blåst och korsdrag.</p>

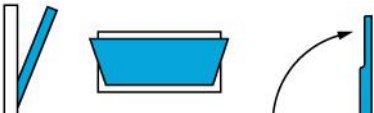

Illustrerande symboler

Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

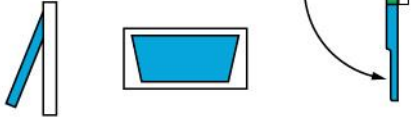
Vippfönsterbågar

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i låst läge
	fönsterbågens vippöppningsläge

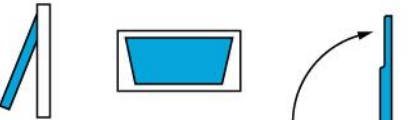

Alternativ

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens vippöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

Överkanthängd fönsterbåge

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågen i låst läge
	fönsterbågens öppningsläge

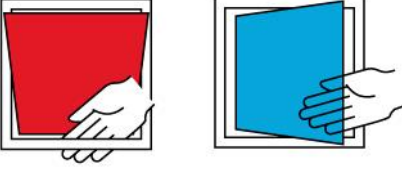
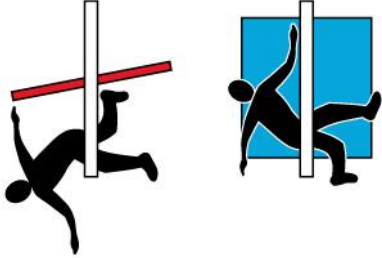
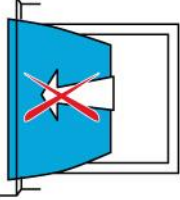
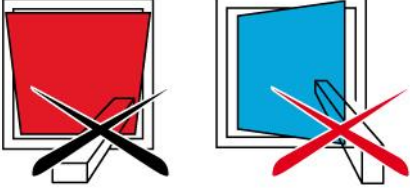
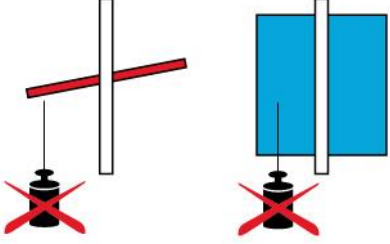
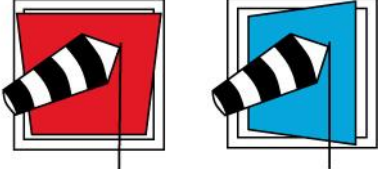
Alternativ

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens öppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

2.2.6 Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag

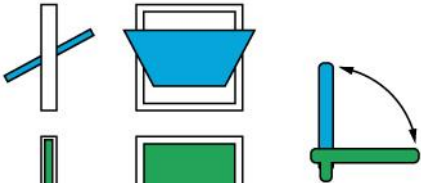
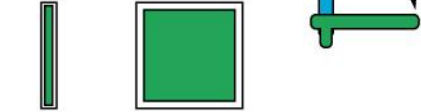
Säkerhetsrelevanta symboler

Symbol	Betydelse
	<p>Risk för personskador genom att kroppsdelar kläms fast i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Var alltid försiktig och stick aldrig in händerna mellan fönsterbågen och fönsterkarmen, när fönstret ska stängas.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för personskador genom fall från öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Var alltid försiktig i närheten av öppna fönster och fönsterdörrar.</p> <p>→ Barn och personer, som inte kan bedöma risken, bör hållas borta från farliga ställen.</p>
	<p>Risk för person- och saksador genom att pressa fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten).</p> <p>→ Tryck inte fönsterbågen mot öppningskanten (murkanten).</p>
	<p>Risk för person- och saksador genom att sticka in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p> <p>→ Stick inte in föremål i öppningsspalten mellan fönsterbåge och -karm.</p>
	<p>Risk för person- och saksador genom extra belastning av fönsterbågen.</p> <p>→ Undvik extra belastning av fönsterbågar.</p> <p>→ Förhindra extra belastning i begränsade öppningslägen.</p>
	<p>Risk för personskador genom blåst.</p> <p>→ Undvik, att öppnade fönsterbågar utsätts för blåst.</p> <p>→ Stäng och lås fönster och fönsterdörrar vid blåst och korsdrag.</p>

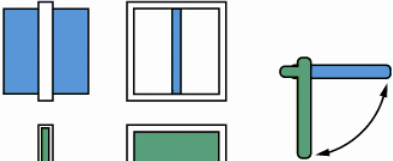

Illustrerande symboler

Följande symboler illustrerar olika spaklägen och därur resulterande inställningar av fönsterbågar och fönsterdörrar.

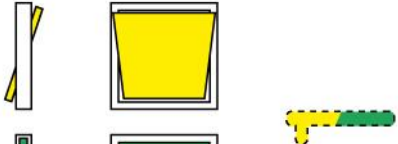

Horisontella pivåbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	öppningsläge för fönster med pivåbeslag
	fönsterbågen i låst läge

Vertikalroterande fönsterbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	öppningsläge för fönster med vertikalroterande beslag
	fönsterbågen i låst läge

spaltöppningsläge för fönster med horisontella pivåbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens spaltöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

Spaltöppningsläge för fönster med vertikalroterande fönsterbeslag

Spakläge / fönsterbågens läge	Betydelse
	fönsterbågens spaltöppningsläge
	fönsterbågen i låst läge

3 Beskrivning av målgrupper

Informationen i detta dokument riktar sig till följande målgrupper:

3.1 Återförsäljare av beslag

Målgruppen "Återförsäljare av beslag" omfattar alla företag / personer, som köper in beslag från tillverkare för att sälja dem vidare, utan att beslagen förändras eller bearbetas.

3.2 Tillverkare av fönster och fönsterdörrar

Målgruppen "Tillverkare av fönster och fönsterdörrar" omfattar alla företag / personer, som köper in beslag från tillverkare eller återförsäljare av beslag och bygger in dem i fönster eller fönsterdörrar.

3.3 Byggvaruhandlare/Installationsfirmor

Målgruppen "Byggvaruhandlare" omfattar alla företag / personer, som köper in fönster och / eller fönsterdörrar från fönster- och fönsterdörrtillverkare för att sälja dem vidare och montera in dem i byggnader, utan att fönstren eller fönsterdörrarna förändras.

Målgruppen "installationsfirmor" omfattar alla företag / personer, som köper in fönster och / eller fönsterdörrar från fönster- och fönsterdörrtillverkare för att montera in dem i byggnader, utan att fönstren eller fönsterdörrarna förändras.

3.4 Byggherrar

Målgruppen "Byggherre" omfattar alla företag / personer, som lämnar order om inbyggnad av fönster och / eller fönsterdörrar i byggnader.

3.5 Slutanvändare

Målgruppen "Slutanvändare" omfattar alla personer, som använder inbyggda fönster och / eller fönsterdörrar.

4 Allmän funktion och användningsområden för beslag

4.1 Vrid- och vrid-vippbeslag

Vrid- och vrid-vippbeslag är beslag för vridbara och / eller vippbara fönster- och fönsterdörrbågar i byggnader ovan marknivå.

Dessa beslag används för att med hjälp av en handspak bringa fönster- och fönsterdörrbågar i vridläge eller ett genom saxutförandet begränsat vippäge.

När fönsterbågen stängs och beslaget låses, måste man i regel övervinna motkraften från en tätning.

4.2 Skjutbeslag

Skjutbeslag är beslag för skjutbara fönster- och fönsterdörrbågar, som i första hand används som utomhusavslut och oftast är inglasade.

I kombination med skjutbara fönsterbågar kan fasta fält och / eller ytterligare fönsterbågar vara anordnade i ett fönsterelement.

Skjutbeslag är försedda med ett lås, som låser den skjutbara fönsterbågen. Dessutom är skjutbeslagen försedda med löprullar, som oftast är anordnade på den skjutbara fönsterbågens vågräta skänkel.

Dessutom kan det finnas uppställningssaxar för vippning och mekanismer för lyft resp parallell avställning av fönsterbågarna. Med hjälp av dessa beslag låses fönsterbågarna, bringas i vädrläge och skjuts åt sidan.

4.3 Överljusöppnare

Överljusöppnare är beslag för att öppna och stänga vipp- eller överkanthängda fönsterbågar inåt eller utåt.

De används för att med hjälp av en fönsterspak fullständigt öppna och stänga fönsterbågar, som ligger utom personers räckhåll. Fönsterspaken är via en stång förbunden med en öppningssax och monterad på fönsterkarmen resp på murverket.

Öppningssaxen manövreras med en handvev eller en elmotor.

För fönstrens olika öppningssätt och motsvarande varierande inbyggnadsmöjligheter i byggnaden används öppningssaxar med olika saxsystem, som är anpassade till respektive förhållanden. Öppningssaxarna bringar fönsterbågarna i olika vädrlägen och stänger dem.

4.4 Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag

Pivå- och vertikalroterande beslag är anordningar för öppning och stängning av fönster inom byggnadsindustrin. De är avsedda att med hjälp av en fönsterspak öppna fönsterbågar för vädrlägen. Öppningsspalten för vädrlägen kan begränsas med fönsterspaken, en spärr i pivå- eller det vertikalroterande fönsterbeslaget eller ett tilläggsbeslag. När fönsterbågen stängs och beslaget låses, måste man i regel övervinna motkraften från en tätning.

4.5 Liknande beslag

För liknande beslagsystem gäller samma information som i detta dokument.

5 Ansvarsbegränsning

Alla uppgifter och hänvisningar i detta dokument har sammanställts under beaktande av gällande standarder och föreskrifter, aktuell teknik och mångåriga kunskaper och erfarenheter.

Beslagtillverkaren ansvarar ej för skador på grund av:

- Uraktlåtande av detta dokument och alla andra för produkten relevanta dokument och medgällande direktiv (se kapitel 6.1 på sidan 22)
- Icke ändamålsenlig / felaktig användning (se kapitel 6.1.5 på sidan 23)

Krav från tredje part gentemot beslagtillverkaren på grund av skador beroende på felaktig användning eller av byggvaruhuset eller byggherren icke uppfyllt instruktionsplikt skickas vidare.

I leveransavtalet överenskomna förpliktelser, allmänna affärsvillkor samt beslagtillverkarens leveransvillkor och vid tidpunkten för avtalets undertecknande gällande lagstadgade regler gäller.

Vi förbehåller oss rätten till ändringar inom ramen för förbättring av produkttegenskaper och vidareutveckling.

6 Säkerhet

6.1 Ändamålsenlig användning av beslag

Vrid- och vrid-vippbeslagen samt skjutbeslagen är uteslutande avsedda och konstruerade för användning i enlighet med följande beskrivning. Till ändamålsenlig användning hör också, att samtliga uppgifter i produktrelevanta dokument beaktas, t ex

- Produktkataloger
- Användningsdiagram (maximal storlek och vikt för fönsterbågar)
- Anslagsinstruktioner
- Användnings- / underhållsinstruktioner
- Information / uppgifter från profiltillverkare (t ex vid profiler av syntetmaterial eller lättmetall m m)
- Direktiv från TBDK och VHBE från Gütegemeinschaft Schlösser und Beschläge (kvalitetsorganisation för lås och beslag)
- Gällande nationella lagar och direktiv

6.1.1 Vrid- och vrid-vippbeslag

Vrid- och vrid-vippbeslag är uteslutande avsedda för lodrätt inbyggda fönster och fönsterdörrar av trä, syntetmaterial, aluminium och stål och motsvarande kombinationer av dessa material.

6.1.2 Skjutbeslag

Skjutbeslag är uteslutande avsedda för lodrätt inbyggda fönster- och fönsterdörrbågar av trä, syntetmaterial, aluminium och stål och motsvarande kombinationer av dessa material.

HÄNVISNING!

Beroende på utomhustemperatur, relativ luftfuktighet i rummet samt skjutelementets inbyggnadsläge kan tillfälligt tövatten samlas på aluminiumskenorna mot rumssidan. Detta förstärks i synnerhet genom hinder i luftcirkulationen, t ex genom djupa fönstersmygar, förhängen samt olämplig anordning av värmeelement eller liknande.

6.1.3 Överljusöppnare

Överljusöppnare är uteslutande avsedda för lodrätt inbyggda fönster av trä, syntetmaterial, aluminium eller stål och motsvarande kombinationer av dessa material.

6.1.4 Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag

Pivå- och vertikalroterande fönsterbeslag är uteslutande avsedda för lodrätt inbyggda fönster av trä, syntetmaterial eller aluminium och motsvarande kombinationer av dessa material.

6.1.5 Felaktig användning

All användning utöver vad som sagts om ändamålsenlig användning och vidarebearbetning av produkterna räknas som felaktig användning och kan orsaka farliga situationer.

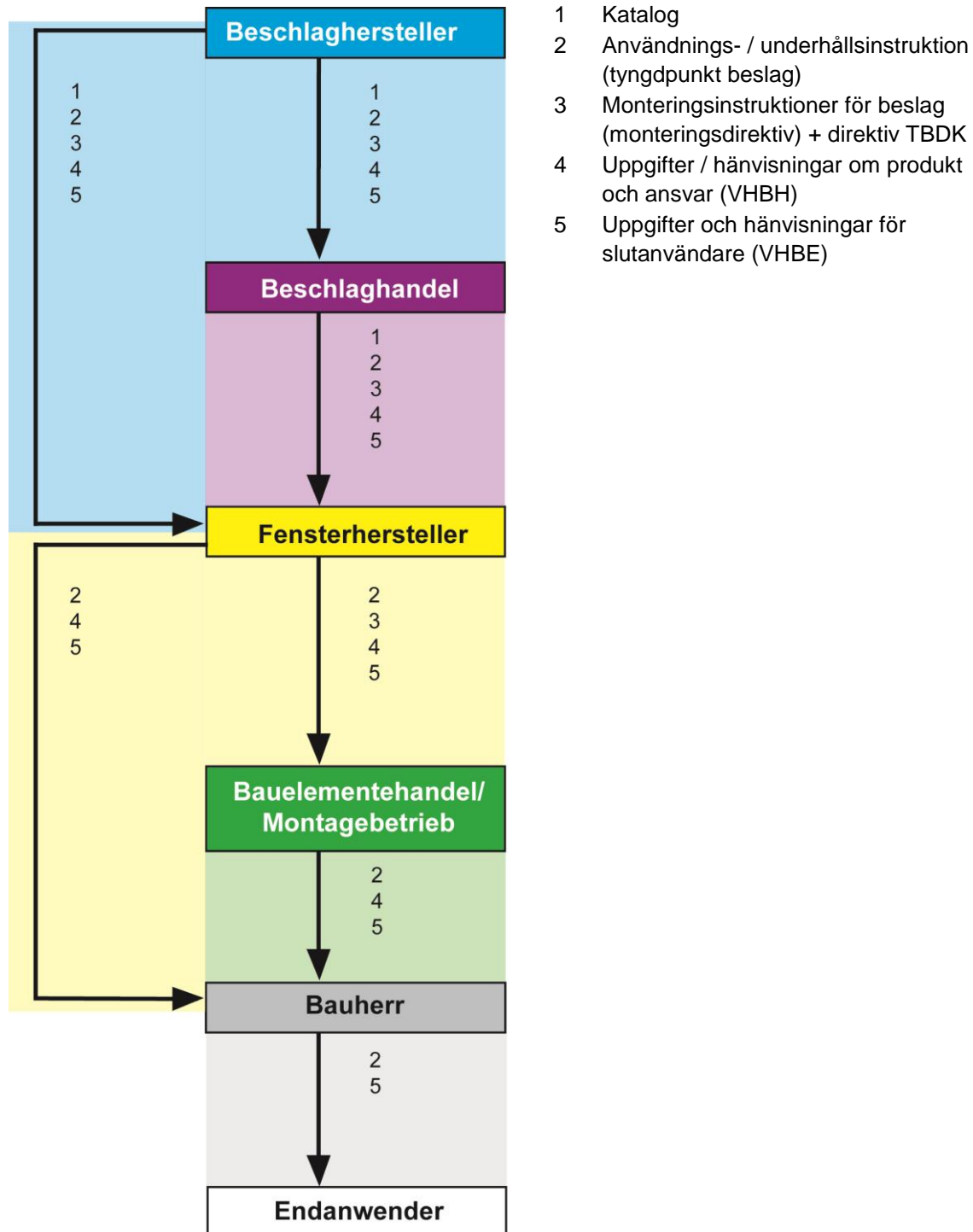
WARNING!

Felaktig användning av beslagen kan leda till farliga situationer. I synnerhet följande användning är förbjuden:

- Användning av sammansättning, som beslagtillverkaren ej har godkänt och / eller felaktigt montage av beslaget.
- Användning av tillbehörsdelar, som ej är i originalutförande resp ej har godkänts av beslagtillverkaren.

6.2 Instruktionsplikt

Av följande schema framgår, vilka underlag och informationer måste lämnas vidare, för att varje målgrupp ska kunna uppfylla sin instruktionsplikt.

6.3 Målgruppernas ansvar

HÄNVISNING!

Varje målgrupp måste utan undantag uppfylla sin instruktionsplikt.

Om inget annat anges nedan, kan underlag och informationer lämnas vidare t ex i tryckt form, som CD-ROM eller via internet.

6.3.1 Beslagåterförsäljarens ansvar

Återförsäljare av beslag måste lämna vida de i kapitlet "Instruktionsplikt" definierade underlag till tillverkare av fönster och fönsterdörrar .

6.3.2 Fönster- och fönsterdörrtillverkares ansvar

Fönster- och fönsterdörrtillverkare måste lämna de i kapitlet "Instruktionsplikt" definierade underlag till byggvaruhus eller byggherrar, även om en underentreprenör (montagefirma) är inkopplad däremellan.

Han måste säkerställa, att slutanvändaren får de för honom avsedda underlag och informationer i tryckt form till sitt förfogande.

6.3.3 Byggvaruhandlaren / installationsfirmans ansvar

Byggvaruhandlaren måste lämna de i kapitlet "Instruktionsplikt" definierade underlag till byggherren, även om en underentreprenör (installationsfirma) är inkopplad däremellan.

6.3.4 Byggherrarnas ansvar

Byggherrar måste lämna de i kapitlet "Instruktionsplikt" definierade underlag till slutanvändaren.

6.4 Hänvisningar för bearbetning

6.4.1 Maximal storlek och vikt för fönsterbågar

- Tekniska data, användningsdiagram och uppgifter om beslagdelarnas anordning i beslagtillverkarens dokumentation ger hänvisningar till fönsterbågarnas maximalt tillåtna storlek och vikt. Beslagdelen med den lägsta tillåtna bärkraften bestämmer här fönsterbågens maximalt tillåtna vikt.
  - Innan elektroniska datasatser används och i synnerhet innan de omsätts i konstruktionsprogram för fönster måste alla tekniska data, användningsdiagram och delarnas tillhörighet kontrolleras.
  - Fönsterbågarnas maximalt tillåtna storlek och vikt får aldrig överskridas. Vid oklarheter bör beslagtillverkaren kontaktas.

6.4.2 Profiltillverkarens anvisningar

- Tillverkaren av fönster och fönsterdörrar måste iakttä alla angivna systemmått (t ex tätningsspalt eller låsningsavstånd). Dessutom måste dessa mått regelbundet och i synnerhet vid den första

insatsen av nya beslagdelar, vid fönstertillverkning och därefter fortlöpande till den slutliga inbyggnaden av fönstren kontrolleras.

HÄNVISNING!

Beslagdelarna är principiellt så konstruerade, att systemmåttan kan ställas in, såvida de inte påverkas av beslagen. Om en avvikelse från dessa måste först upptäcks efter inbyggnaden av fönstret, ansvarar beslagtillverkaren inte för eventuella extrakostnader.

6.4.3 Hopsättning av beslag

- Inbrottssäkra fönster och fönsterdörrar kräver beslag, som uppfyller särskilda krav.
- Fönster och fönsterdörrar för fuktrum och omgivningar med aggressiv, korrosionsfrämjande luft kräver beslag, som uppfyller särskilda krav.
- Fönster och fönsterdörrars beständighet mot blåst i stängt och låst skick är beroende av deras respektive konstruktioner. Belastning genom blåst enligt lag och standard (till exempel enligt EN 12210 - i synnerhet tryckprov P3) kan klaras.
- I princip kan de i detta dokument definierade vrid- och vrid-vippbeslag och skjutbeslag uppfylla alla enligt lag och standard ställda krav på bostäder utan gällerskydd.
→ Sammansättningen av beslag för ovan angivna områden och inbyggnaden i fönster och fönsterdörrar bör bestämmas i samråd med beslagtillverkaren och profiltillverkaren.

HÄNVISNING!

Beslagtillverkarens föreskrifter för sammansättning av beslagen (t ex inbyggnad av extrasaxar, beslagens utformning för inbrottssäkra fönster- och fönsterdörrbågar m m) är bindande.

6.4.4 Skruvförbindelser

WARNING!**Livsfara till följd av felaktigt inbyggda och fastskruvade beslagdelar!**

Felaktig inbyggnad eller skruvförbindelse av beslagdelarna kan leda till farliga situationer och därmed orsaka allvarliga olyckor, till och med dödsfall.

Därför:

- Vid inbyggnad och i synnerhet vid skruvförbindelser måste alltid beslagtillverkarens respektive dokumentation, uppgifterna från profiltillverkaren samt innehållet i direktivet TBDK från Gütegemeinschaft Schlösser und Beschläge (kvalitetsorganisation för lås och beslag) beaktas.

6.4.5 Lagring av beslag

Lagra beslagen torrt, skyddat och på en jämn yta tills de ska monteras. Skydda plastkomponenter mot direkt solljus.

6.4.6 Transport / hantering av fönsterelement

VARNING!

Livsfara på grund av felaktig hantering och transport!

Felaktig hantering och felaktig transport av fönsterelementen kan leda till farliga situationer och därmed orsaka allvarliga olyckor, till och med dödsfall.

Därför:

- Vid på- och avlastning måste kraftangreppspunkterna väljas så, att uteslutande reaktionskrafter motsvarande beslagdelarnas konstruktion för avsett inbyggnadsläge uppstår.
- Kontrollera vid hantering och transport, att beslaget är i låst läge för att förhindra att fönsterbågen stöter emot okontrollerat. Använd lämpliga säkerhetsanordningar.
- Använd uteslutande transportsäkringar som är anpassade för respektive karmmått.
- Utför transporten helst motsvarande avsett inbyggnadsläge. Om transporten inte kan ske motsvarande avsett inbyggnadsläge, ska fönsterbågen demonteras och transporteras separat från fönsterkarmen.

Under transporten liksom vid på- och avlastning, i synnerhet vid stöttning med hjälpmedel som t ex vakuumlift, transportnät, gaffeltruckar eller kranar, kan reaktionskrafter uppstå och orsaka skador eller felbelastning på inbyggda beslag. Därför måste följande beaktas vid alla transport-, på- och avlastningsarbeten:

- Kraftangreppspunkternas art under transport samt vid på- och avlastning har avsevärd inverkan på uppstående reaktionskrafter.
  - Kraftangreppspunkterna måste alltid väljas så, att beslagdelarnas för inbyggnadsläget motsvarande konstruktion kan klara därur resulterande reaktionskrafter. Detta gäller i synnerhet för lagerställen.
- Under transport av fönsterelementen uppstår till följd av skakningar avsevärda reaktionskrafter, som i sin tur också kan orsaka skador eller felbelastning på inbyggda beslag.
  - Använd alltid till respektive karmmått anpassade transportsäkringar (till exempel distansklossar) för att hålla kvar fönsterbågen i avsett läge i fönsterkarmen under transporten och för att därmed via karmen motverka förekommande reaktionskrafter direkt mot fönsterbågen.
  - Transportera fönsterelementen alltid helst i avsett inbyggnadsläge, så att reaktionskrafterna kan motverkas motsvarande beslagdelarnas konstruktion för avsett inbyggnadsläge. Detta gäller i synnerhet för lagerställen. Om transporten inte kan ske motsvarande avsett inbyggnadsläge, ska fönsterbågen demonteras och transporteras separat från fönsterkarmen.

HÄNVISNING!

Dessutom bör följande direktiv beaktas:

TLE.01 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarföreningen) – Korrekt hantering av monteringsfärdiga fönster och ytterdörrar under transport, lagring och montering

7 Underhåll / skötsel och inspektion

HÄNVISNING!

Beslag, fönster och fönsterdörrar behöver systematisk skötsel / underhåll och inspektion av en fackman, för att hållbarhet, funktionsduglighet och säkerhet ska kunna garanteras. Därför rekommenderar vi, att ett serviceavtal med tillverkaren tecknas för underhåll av fönster och fönsterdörrar.

Dessutom bör följande direktiv beaktas:

- WP.01 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarföreningen)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Underhåll, skötsel och inspektion – Anvisningar för försäljning
- WP.02 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarföreningen)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Service, skötsel och inspektion – Åtgärder och underlag
- WP.03 från VFF (Tyska fönster- och fassadtillverkarföreningen)
Underhåll av fönster, fasader och ytterdörrar – Service, skötsel och inspektion – Serviceavtal

7.1 Säkerhet

Felaktigt utförda underhållsarbeten

WARNING!

Risk för personskador genom felaktigt utförda underhållsarbeten!

Felaktigt underhåll kan orsaka allvarliga person- och saksador.

Därför:

- Kontrollera först, att det finns tillräckligt med arbetsutrymme, innan arbetet påbörjas.
- Se till, att ordning och renlighet råder på arbetsplatsen! Lösa konstruktionsdelar och verktyg, som ligger på varandra eller i oordning, kan orsaka olycksfall.
- Inställningsarbeten på beslag – i synnerhet runt hörnlager eller på löpvagnar och saxar – samt byte av delar och avtagning och påhängning av fönsterbågar bör utföras av en fackman.

7.2 Bevara beslagens ytkvalitet

För att långsiktigt bevara beslagens ytkvalitet och förhindra skador bör följande punkter ovillkorligen beaktas:

Skydd mot korrosion

HÄNVISNING!

I normalt inomhusklimat - dvs, om inget tövatten bildas på beslagdelarna eller tillfälligt bildat tövatten kan torkas bort snabbt - angrips elektrolytiskt pålagda zinköverdrag på beslagen inte.

Om rumsluften är för fuktig, och tövattnet inte kan torkas bort, kan korrosion uppstå, som angriper beslagen.

Fuktiga omgivningar, i synnerhet under byggnadstiden, kan på träfönster orsaka mögelbildning och skevning.

- Beslagen resp falsområden - i synnerhet under lagrings- och byggnadstiden - måste ha god luftcirkulation, så att de varken utsätts för direkt fuktighet eller tövattenbildning.
- Kontrollera, att (permanent) ingen fuktig rumsluft kan kondensera i lager- eller falsutrymmen.

HÄNVISNING!

Så undviker du tövattenbildning, i synnerhet under byggnadstiden:

- *Vädra flera gånger varje dag (öppna alla fönster under ca 15 minuter), så att fullständig luftcirkulation kan ske.*
- *Vädra också tillräckligt under semestertid och helgdagar.*
- *Vid mera komplexa byggnadsprojekt bör givetvis ett vädringsschema läggas upp.*

- Skulle det inte vara möjligt att vädra enligt beskrivning ovan, till exempel eftersom man inte får gå på nya golv, eller det inte tål korsdrag, bör fönstren bringas i tippläge och från rumssidan tejpas över lufttätt. Befintlig luftfuktighet i rummet bör avledas med hjälp av en kondensationstork.
- Använd endast tejprensor, som inte skadar lackskiktet, i synnerhet på träfönster. Kontakta fönstertillverkaren, om du är osäker.

Skydd mot förorening

- Håll beslagen rena från avlagringar och smuts från byggmaterial (byggdamm, gipsputs, cement m m). Föroreningar från puts, murbruk och liknande tas bort med vatten, innan de torkar.

Skydd mot aggressiva ångor

- Aggressiva ångor (t ex från myr- eller ättiksyra, ammoniak, amin- eller ammoniakförbindelser, aldehyder, fenoler, klor, garvsyra m m) kan i förening med redan ringa tövattenbildning leda till snabb korrosion på beslagdelarna. Därför bör avdunstningar runt fönster och fönsterörrar ovillkorligen undvikas.

Skydd mot (garv-)syra

- Vid fönster och fönsterdörrar av ek eller andra träslag med hög andel (garv-)syra, måste man försäkra sig om, att dessa ämnen inte kan avdunsta från träet.
Beslaget får inte komma i direkt kontakt med obehandlade träytor.

Skydd mot ättiks- eller syrahaltiga tätningsmedel

- Använd aldrig ättiks- eller syrahaltiga tätningsmedel eller tätningsmedel med andra aggressiva ämnen (t ex myr- eller ättikssyra, ammoniak, amin- eller ammoniakföreningar, aldehyder, fenoler, klor, garvsyra m m), eftersom såväl direkt kontakt med tätningsmedlet som dess avdunstningar kan angripa beslagens yta.

HÄNVISNING!

Var uppmärksam på hänvisningarna på tuberna för att finna lämpliga tätningsmedel:

- Hänvisning på tuber med lämpliga tätningsmedel:
"Fäster utan primer på stål, rostfritt stål, förzinkat stål, aluminium m m."
- Hänvisning på tuber med olämpliga tätningsmedel:
"Fäster utan primer på glas och glaserade ytor samt på aluminium."
En hänvisning till förzinkat stål saknas.

I tveksamma fall bör ett luktprov göras. Lämpliga tätningsmedel är i de flesta fall luktfria eller luktar endast svagt söttaktigt, olämpliga tätningsmedel luktar starkt syrligt resp efter ättika.

Skydd mot aggressiva, syrahaltiga rengöringsmedel

- Beslagen får uteslutande rengöras med milda, pH-neutrala rengöringsmedel i utspädd form.
Använd aldrig aggressiva, syrahaltiga rengöringsmedel eller skurmedel.

Skydda beslagen vid ytbehandling

- Vid ytbehandlingar – t ex vid lackering eller lasering av fönster och fönsterdörrar – måste alla beslagdelar skyddas mot stänk och fläckar från ytbehandlingsmedlet.

7.3 Underhållsarbeten och skötselanvisningar

7.3.1 Underhåll

Intervaller	Underhållsarbete
minst varje år*	→ Kontrollera, att beslagdelarna sitter fast och om de är nötta. Vid behov måste fästskruvar dras åt och nötta komponenter bytas ut av en fackman.
	→ Smörj alla rörliga delar och låsstellen på beslagen, samt kontrollera att de fungerar felfritt.

* i skolor, hotell och sjukhus varje halvår

7.3.2 Rengöring

→ Beslagen får endast rengöras med en mjuk trasa och ett mildt, pH-neutralt rengöringsmedel i utspädd form. Använd aldrig aggressiva, syrehaltiga rengöringsmedel eller skurmedel. Det kan orsaka skador på beslagen.

8 Demontering och avfallshantering

8.1 Demontering av fönstret

→ Demontering av fönstret får endast utföras av utbildad personal från ett fönstermonteringsföretag.

8.2 Avfallshantering och återvinning

8.2.1 Avfallshantering av beslag

→ Beslag ska avfallshanteras miljövänligt som blandad skrot.

8.2.2 Avfallshantering av förpackningsmaterial

→ Förpackningsmaterial avfallshanteras i de flesta fall av den lokala återvinningsstationen utan kostnad (i Tyskland och andra länder i Europa, t.ex. INTERSEROH, REMONDIS, etc.). Stationen avfallshanterar och återvinner materialet. Kontakta beslagstillverkaren och fråga med vilket återvinningsföretag de samarbetar med.

Detta direktiv har utarbetats i samarbete med:

Fachverband Schloss- und Beschlagindustrie e.V. Velbert
Offerstraße 12
D-42551 Velbert

Prüfinstitut Schlösser und Beschläge PIV Velbert
Wallstraße 41
D-42551 Velbert

Institut für Fenstertechnik e.V.
Theodor-Gietl-Straße 7-9
83026 Rosenheim

Technischer Ausschuss des VFF
Verband Fenster und Fassade
Walter-Kolb-Straße 1–7
60594 Frankfurt am Main
Telefon: 069 / 95 50 54 - 0
Fax: 069 / 95 50 54 - 11
<http://www.window.de>
E-mail: vff@window.de